

РЕШЕНИЕ

№ 56

гр. Бургас, 19.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на двадесет и първи февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Румяна Ст. Калошева Манкова

Членове: Кирил Гр. Стоянов
Веселка Г. Узунова

при участието на секретаря Марина Д. Димова
като разглежда докладваното от Кирил Гр. Стоянов Въззивно гражданско дело
№ 20242000500004 по описа за 2024 година

и за да се произнесе взе в предвид следното:

Делото е образувано по въззивната жалба на Г. И. М., ЕГН – ***** от с.Д., обл.Б. против решение № 1206/20.11.2023г. постановено по гр.д. № 965/23г. по описа на Окръжен съд – Бургас, с което е отхвърлен изцяло иск на Г. М. против районен съд – Бургас за заплащане на сумата от 30 000 лв. – обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие нарушаване правото на ЕС. Обжалваното определение се оспорва като неправилно поради нарушение и неправилно приложение на материални закон, като необосновано и като издадено при съществено нарушение на процесуалните правила. В мотивите на обжалваното решение съдът е приел, че с определение № 919/12.05.2023г., постановено по НЧХД № 1825/2023 на Районен съд гр.Бургас не са съобразени и тълкувани според случая относимите правни норми – чл.10 във вр. с чл.4 §1, б.“А” – „В“, чл.8 §1 и 2 от Директива 2016/680 на Европейския парламент и Съвета от 27 април 2016г. и на чл.16 от ДФВС, чл.7 и 8 от ХОПЕС. С обжалваното решение изрично е посочено, че определението на РС не е изследвано дали причините, посочени от МВР са достатъчно основание като оправдание за намесата в основни права и свободи и защита на личните данни. Оспорват се изводите на ОС, че намесата в правото на личен живот било оправдано и необходимо съобразно чл.8§2 от ЕКЗПЧОС. Според жалбоподателя ОС е изпаднал в аналитична

дейност по отношение на обстоятелства, нямащи нищо общо с нарушението на ПЕС. ОС според жалбоподателя е излязъл от рамките а относимата нормативна база на Съюзното право. Според жалбоподателя в конкретния случай е налице хипотеза на по-сериозна и по-широка защита на личните данни – чл.8 §1 от ХОПЕС относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания. Вместо да анализира дали наистина ответникът не е извършил нарушения на ПЕС, окръжният съд се е занимал с практика на ЕСПЧ, с които извежда защитни доводи за правилността на акта на РС – Бургас.

Сочи се, че ОС е следвало да провери дали събирането на тези лични данни е било наложително с оглед постигането на конкретните цели, дали тези цели не би могло да бъдат постигнати чрез събиране само на част от съответните данни. В процесния случай текстът на чл.10 от Директивата касае обработването на специална категория лични данни /биометрични данни/, което обработване е разрешено само когато това е абсолютно необходимо и при подходящи гаранции за правата и свободите на субекта на данни и ако това е разрешено с правото на Съюза или правото на държавата – членка или ако трябва да бъдат защитени жизнено важни интереси на субекта на данните.

По – нататък страната сочи, че според изискванията на СЕС обработването на данните по чл.10 от Директивата подлежи на по – строги условия и то само в ограничени случаи, когато това е абсолютно необходимо. Всяко събиране на данни следва да се преценява с оглед целите, които не могат да имат общ характер, следва да са точни и конкретни. Според жалбоподателя в процесния случай липсва индивидуална преценка и адекватен анализ от страна на наказателния съд за целите на обработката на личните данни. В случая съгласно т.8 следва да е налице и „абсолютна необходимост“ – т.е. – особена важност на целта като единствено привличането на лице като обвиняем за умишлено престъпление от общ характер не дава възможност да се презумира, че събирането на биометрични данни е абсолютно необходимо с оглед нарушаване на основните права и правото на зачитане на личния живот и на защита на личните данни - чл.7 и 8 от Хартата.

Жалбоподателят оспорва наличието на основания за привличането към наказателна отговорност като обвиняем за престъпление по чл.354а ал.3 пр.2 т.1 от НК – държане на високорискови наркотични вещества, в тази връзка – сочи, че привличането идентифицирането и доказването на престъпната дейност е било вече извършено и поради това събирането на биометрични и дактилоскопски данни няма да спомогне за разследването на наказателното

производство. В тази връзка се подчертава липсата на каквито и да е било данни и обстоятелства, от които следва наличието на „абсолютна необходимост“ от събирането на процесните лични данни.

По – нататък се излага, че липсва и преценка дали целите, за които са събрани данните не може а бъде постигната и с други средства, които биха засегнали в по-малка степен правото на личен живот и защитата на личните данни. В процесния случай такава обосновка липсва изначално в искането на органа на МВР до РС – Бургас.Такъв анализ липсва и в акта на РС. Според страната ОС не се е занимал с обстоятелствата, имащи значение за правилното решаване на спора. Игнорирано е съдържанието на акта за повдигане на обвинението, на искането на МВР по реда на чл.68 ал.5 от ЗМВР, както и съдържанието на Определение №919 на РС, също така – същността на обвинението. Моли се за отмяна на обжалваното решение и постановяване на осъдително решение, с което да се уважи иска е да се осъди РС – Бургас да заплати на ищеца – въззивник сумата от 30 000 лв. - обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие нарушаване правото на ЕС при постановяване на определение № 919/12.05.2023г. Претендират се разноски. Представител на страната не се явява пред съда на проведеното публично съдебно заседание. Поддържа претенцията си с писмена молба, депозирана по делото на 19.02.2024г.

Депозиран в срок е отговор на въззивната жалба от страна на Районен съд – Бургас. Според страната обжалваното решение е валидно, допустима и правилно. Моли се същото да остане в сила. Според въззиваемия първоинстанционният съд правилно в мотивите си е съобразил, че правото в полза на ищеца, регламентирано в разпоредбата на чл.47 от ХОПЕС не е абсолютно – видно от чл.52 §1 от ХОПЕС е възможно неговото ограничаване, стига обаче да бъде предвидено в закон, при спазване принципа на пропорционалност точно такава хипотеза е налице в настоящия случай. Въззивникът е привлечен като обвиняем за тежко престъпление по смисъла на чл.93 т.7 от НК. Въпросните лични данни са разумни за извършваната от МВР дейност, в контекста на повдигнатото обвинение за тежко умишлено престъпление и съвсем правилна е била преценката на съда за основателността на искането. При наличието на предпоставките на лицето е следвало да бъде извършена полицейска регистрация, но заради изричното му несъгласие, компетентния районен съд е разрешил принудителното и извършване съгласно Наредбата за реда за извършване и снемане на полицейска регистрация. Моли се за потвърждаване на обжалваното решение. Становището си страната поддържа чрез надлежно упълномощен процесуален представител.

След преценка на събраните по делото доказателства съдът приема за установено следното:

Производството е било образувано по исковата молба с правно основание чл.2в от ЗОДОВ на Г. М. против Районен съд – Бургас, с която се иска осъждането на ответника да му заплати сумата от 30 000 лв. – обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие нарушаване правото на ЕС при постановяване на определение № 919/12.05.2023г. по ч.н.д. № 1825/2023г. по описа на БРС в противоречие на чл.10 вр. с чл.4 §1, чл.8 §1 и 2 от Директива 2016/680 на ЕС и Съвета от 27.04.2016г., ведно със законната лихва, считано от 29.05.2023г. до окончателното изплащане. Ищецът твърди в исковата молба, че е бил привлечен като обвиняем с постановление за привличането му и вземането на мярка за неотклонение от 27.04.2023г. по ДП № 3388 ЗМ-176/2023г. по описа на Пето РПУ на МВР – Бургас за престъпление по чл.354а ал.3 пр.2 т.1 от НК На датата на връчването на постановлението за привличане като обвиняем е подписана и декларация по чл.11 ал.2 от Наредба за реда за извършване и снемане на полицейска регистрация, в която е изразено несъгласие за дактилоскопиране, фотографиране и вземане на образци за ДНК профил. Ищецът излага, че по искане на полицейските органи по чл.11 ал.4 от Наредбата е образувано НЧХД, по което съдът с определение е разрешил извършването принудително на съответните действия. След постановяване на съдебния акт се е явил в РПУ. Според ищеца с определението на съда са нарушени чл.10 във вр. с чл.4 параграф 1б. а-в и чл.8 §1 и 2 от Директива 2016/680 на ЕП и Съвета от 27.04.2016г. Твърди, че с нарушаване на съответните норми са му причинени неимуществени вреди, изразяващи се в унижение, болки и страдания, чувство за малоценност, усещане за престъпно третиране, стрес и притеснения че има криминална регистрация, без да е признат за виновен с влязла в сила присъда, създаден е риск да бъде обект на полицейско внимание и проверки.

С ОИМ ответникът – Районен съд – Бургас оспорва иска по основание и размер. Сочи се, че образуваното дело и постановения акт са изцяло съобразно закона - както националното законодателство, така и правото на ЕС. Излага се становище, че в суверенната преценка на съда е да дефинира рамките на използваното в решението на СЕС понятие „Абсолютна необходимост“ на действията по чл.68 ал.3 от ЗМВР, която преценка обезпечава законосъобразността и пропорционалността на позитивната съдебна намеса на принудителното им извършване. В случая инкриминираното престъпление съответства на дефинитивно въведеното в чл.95 т.7 от НК определение за тежко престъпление, информационните данни в искането са сериозни. Съдът е спазил формалните критерии и че очертаните в искането три форми на криминална регистрация съставляват пропорционални, адекватни и съразмерни по обем на криминална регистрация като не съществува необходимост от попълване на делото с относими към предмета на доказване факти. Оспорва се наличието на съществено

нарушаване на правото на ЕС, претърпени от ищеца вреди, наличието на причинна връзка между твърдените вреди и правораздавателната дейност на БРС като се твърди, че преживяното от ищеца е в резултат на привличането му като обвиняем за тежко умишлено престъпление от общ характер. Претендирания размер на обезщетение се оспорва като прекомерно завишен и не отговаря на изискванията за справедливост.

По делото е била разпитана като свидетел П. Д. – майка на ищеца. Същата сочи, че след извършената полицейска регистрация синът и се притеснил чувствал се разстроен че е сниман и са му взети отпечатыци като на някакъв престъпник. Страхувал се, че занапред полицията ще го спира и проверява, същевременно знаел от адвоката си, че това е против европейските правила, той се затворил в себе си, не излизал никъде, спрял да общува с връстниците. С постановения съдебен акт съдът е посочи, че извършването на съответните действия по картотекиране е сериозна намеса на държавата в правото на личен живот на едно физическо лице по смисъла на чл.8§1 от ЕКПЧ, поради което следва да се приложат критериите изведени в практиката на ЕСПЧ. Защитата на личните данни е от изключително значение за свободното упражняване от страна на дадено лице на право на зачитане на личния и семейния живот, гарантирано в чл.8 от Конституцията – подобна намесале е недопустима освен в случаите предвидени в закона и необходими в едно демократично общество в интерес на националната и обществена сигурност или за икономическото благосъстояние на страната, за предотвратяване на безредици или престъпления, за защита на правото и морала, или на правата и свободите на другите. Съдът е изходил, че за да бъде разрешена намеса в правото на неприкосновеност на личния живот трябва да се провери дали тя е в съответствие със закона, дали е в изпълнение на целите, заложиени в чл.8§2 от ЕКПЧ и дали е необходима в едно демократично общество за постигане на тези цели.

В конкретния случай де констатира, че районният съд е бил сезиран с искане на основание чл.68 от ЗМВР и Наредбата за реда за извършване и снемане на полицейска регистрация в съответствие със закона, отправено е в рамките на наказателно разследване, за да послужи на легитимна цел, а именно – предотвратяване и разкриване на други престъпление в бъдеще. С оглед обществената опасност, предмета и тежестта на престъплението, за което лицето е било привлечено като обвиняем намесата е пропорционална и необходима в едно демократично общество като подпомагаща разследващите органи при разкриването на бъдещи извършители на престъпления, респективно – намесата не е несъразмерна и не надхвърля необходимия обхват с оглед преследваната цел. В чл.68 ал.6 от ЗМВР и в чл.20-27 от Наредбата за реда за извършване и снемане на полицейска регистрация са предвидени конкретни основания в случай, че получените данни вече не са

необходими те да бъдат унищожени и регистрацията да бъде снета. Независимо, че БРС не е обсъдил в определението и критериите, изведени в практиката на ЕКПЧ по чл.8 от ЕКПЧ, то е заключено, че намесата в правото на личния живот на Г. М. е била пропорционална и в съответствие с чл.8 §2 от ЕКПЧ. Съдът е направил крайния извод, че отговорността на държавата по реда на чл.2в от ЗОДОВ за нарушаване на правото на ЕС може да бъде ангажирана само по изключение при явно и съществено нарушение на правото на ЕС, но само в случай че намесата в правото на личния живот на ищеца е била непропорционална и не е отговаряла на изискванията на чл.8 §2 от ЕКПЧ. В случая борбата срещу престъпността е една от основните задачи пред държавата като в голяма степен нейната успешност зависи от използването на съвременните научни техники и методики за разследване и идентификация на извършителите на престъпни деяния – именно поради това дактилоскопирането, фотографирането и техниките на ДНК – анализа са международно признати като предлагащи предимства за наказателноправната система и са необходими в борбата срещу престъпността.

Извършената от Бургаския апелативен съд служебна проверка по чл.267 във вр. с чл.262 от ГПК констатира, че въззивната жалба на Г. М. е редовна, подадена е от страна с право на жалба в рамките на предвидения от закона преклузивен срок и пред надлежната по правилата на функционалната подсъдност инстанция – следователно – същата е допустима и следва да бъде разгледана в открито съдебно заседание с призоваване на страните.

По основателността на жалбата съдът съобрази следното:

Безспорно установено е, че ищецът – въззивник Г. М. е бил привлечен в качеството на обвиняем с постановление на надлежния орган на 27.04.2023г. След констатацията, че същият е държал в себе си високорискови наркотични вещества същият е бил привлечен като обвиняем за престъпление по чл.354а ал.3 пр.2 т.1 от НК – умишлено престъпление от общ характер. М. е подписал постановлението за привличане, но е отказал писмено с надлежна декларация да окаже съдействие на полицейските органи за извършване на полицейска регистрация по чл.68 ал.4 изр.1 от ЗМВР и чл.11 ал.4 от Наредбата за реда за извършване и снемане на полицейска регистрация. Съгласно тази Наредба /чл.2/ въпросната полицейска регистрация се извършва при условията на ЗМВР и е с цел защита на националната сигурност, противодействие на престъпността и опазване на обществения ред.

Настоящата инстанция намира, че правото по чл.47 от ХОПЕС не следва да се абсолютизира. Съгласно разпоредбата на чл.52§1 от ХОПЕС е възможно неговото ограничаване, стига обаче да бъде предвидено във вътрешен нормативен акт и като се зачита съдържанието на съответните права и свободи и при спазване на принципа на пропорционалност. В

процесния случай снемането на полицейската регистрация е извършено напълно в съответствие с вътрешната нормативна уредба на държавата. От страна на въззивника – ищец не се и правят възражения за нарушения по нормативно регламентираната уредба на процедурата по извършване на полицейската регистрация. Все пак той е привлечен като обвиняем за умишлено престъпление – т.е. – намира се в конфликт с правилата и интересите на обществото. Настоящата съдебна инстанция намира, че принципа на пропорционалност е спазен и с нищо правата на въззивника – ищец не са накърнени от извършената регистрация. Както в исковата молба, така и във въззивната жалба се съдържат само твърдения за нарушения на права, но не се излагат никакви конкретни действия на органи, излизащи извън рамките на нормативно регламентираната уредба. Изразява се нееднократно недоволство от самата полицейска регистрация – това е разбираемо. Тази полицейска регистрация обаче не е самоцел на съответните органи, а средство за противодействие на престъпността и опазване на общественения ред, с цел защита на националната сигурност.

Въззивникът излага притесненията си от регистрацията, ангажирал е доказателства в тази насока пред първоинстанционния съд: че тази регистрация ще е повод за бъдещи проверки. В това е и логиката от една такава регистрация – възпиращ ефект от извършване на нови престъпни деяния под угрозата на бързо разкриване и регистриране на дееца. В това се изразява и обществения интерес – борбата с престъпността.

В процесния случай поради несъгласието на обвиняемия е задействана процедурата с участието на съда. Съдът след преценка на конкретните обстоятелства е разрешил извършването на принудителна регистрация при наличието на законовоизискуемите предпоставки – в случая съдът се явява гарант на спазване на принципа на пропорционалност на интересите на отделния гражданин с неговите права и интереси и обществото и държавата. Законодателят по този начин брани интересите не отделния индивид именно с предвидената съдебна процедура, която не е автоматична, а предвижда издаване на разрешение като се постановява съдебен акт след преценка на конкретните за случая обстоятелства. Както и първоинстанционният съд е посочил - отговорността на държавата по реда на чл.2в от ЗОДОВ за нарушаване на правото на Европейския съюз може да бъде ангажирана само по изключение при явно и съществено нарушение на правото на ЕС, но само в случай, че намесата в правото на личния живот на ищеца е била непропорционална и не е отговаряла на изискванията на чл.8 §2 от ЕКПЧ. Такова изключение в процесния случай не се установява. Като споделя изцяло и изложеното от първоинстанционния съд на основание чл.272 от ГПК в решение № 1206 настоящият съдебен състав го счита за изцяло законосъобразно, правилно и обосновано и като такава намира, че следва то

да бъде потвърдено.

С оглед изхода на спора по делото и изричното волеизявление на процесуалния представител на въззиваемата страна в проведеното съдебно заседание разноси по делото не следва да бъдат присъждани.

Мотивиран от гореизложеното, Апелативният съд – Бургас

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА изцяло Решение № 1206/20.11.2023г., постановено по гр.д. № 965/2023г. по описа на Окръжен съд – Бургас.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от уведомяването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____